

rium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales, idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorum tenores præsentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si Dignitatibus, & Canonicis, & Capitulo prædictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede Indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto huiusmodi mentionem.

Dat. die 13.
Febr. 1593.
An. I.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris die 13. Februarii 1593. Pont. nostri Anno secundo.

LII.

Approbatio Constitut. Pauli IV., & Pii V. circa leges, & ordinationes à Judæis ubique locorum observandas. Et expulsio eorumdem ab omnibus Civitatibus, & Terris Status Ecclesiast. Roma, Avenione & Ancona exceptis.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

CÆCA, & obdurata Hebræorum perfidia, non solum ingrata est in Dominum, ac Redemptorem humani generis Jesum Christum Dei filium ipsis promissum, & ex semine David secundum carnem natum, sed neque etiam sanctæ Matris Ecclesiæ, ipsorum conversionem patienter expectantis, magnam erga eos misericordiam agnoscit, quinimmo pietati Christianæ pro gratia injuriam reddens, non cessat quotidie tot committere enormes excessus, tot detestanda patrare flagitia in præjudicium ipsorum Christianissimorum, qui eos in testimonium veræ fidei, & in memoriam passionis dominicæ, atque ut tandem respiciant, benigne tolerant, & recipiunt, ut nos gravibus quærimoniis ea de causa ad nos perlatis impulsus, cogamur pro debito Pastoralis officii opportunum aliquod huic malo remedium adhibere.

Paulus IV. nonnullas leges Judæis in statu Ecclesiastico commorantibus præscripsit.

Pius V. approbavit.

§. 1. Sane jam pridem fel. record. Paulus Papa Quartus Prædecessor noster per suam sub Dat. pridie Idus Julii Pont. sui Anno primo editam Constitutionem, prudenti ac salubri consilio certas præscripsit leges, quas Judæi in Terris ditionis Ecclesiasticæ degentes servare tenerentur.

§. 2. Easque postmodum rec. mem: Pius Papa Quintus itidem Prædecessor, sub Dat. videlicet tertio decimo Kalen. Maii, Pont. sui Anno primo, non solum innovavit,

sed etiam complura indulta, & privilegia, quorum obtentu Judæi se tuebantur, abrogando, eandem Pauli Prædecessoris Constitutionem, adversus illa restituit, ac firmiter observari præcepit, ac demum per alias suas literas eos ab omnibus ditionis temporalis ecclesiasticæ Civitatibus, Terris, & locis, Urbe Roma, & Ancona exceptis, perpetuo exulare iussit, prout in eorum literis latius continetur.

§. 3. Quæ cum optima suadente ratione à sancta hac Sede emanaverint, ipsi tamen Judæi successu temporis paulatim ab huiusmodi vinculis se eximere attentarunt, & forsitan ab aliis Prædecessoribus nostris, qui ut eos ab eorum caligine ad agnitionem veræ fidei allicerent, mansuetudinem Christianæ pietatis non denegandam eis censuerunt, aliquas super hoc tolerantias, sive indulta extorserunt. Quibus postmodum contra piam eorumdem Prædecessorum mentem, & intentionem prave abutentes, eo tandem sunt progressi, ut adversus divinas, naturales, humanasque leges, magnis, & gravibus usuris pecuniarum, quas præsertim à pauperibus, & egenis exigunt, monopolii illicitis, & fœneraticiiis pactis, fraudibus, dolis in contrahendo, ac fallaciis, plurimos cives, & incolas ditionis temporalis ecclesiasticæ, ubi commorantur, misere exhausserint, circumvenerint, bonis spoliaverint, ac tenuis potissimum fortunæ homines, præsertim rusticos, & simplices, non solum ad extremam inopiam, & mendicitatem, sed prope modum in servitutem redegerint, multa præterea, & quidem graviora scelera, & flagitia, & ipsi commiserint, & perditio cuique, ac nequissimo in facinoribus patrandis suam libentissime operam, & quamcumque potuerunt opem præstiterint.

Sed tamen Judæi quam plures indulta, & tolerantias adversus prædictas leges extorserunt.

§. 4. Nos igitur his, & aliis gravissimis de causis adducti, huiusmodi nationem à plerisque ex nostris Populis, apud quos experientia docuit eam multo plus detrimenti afferre, quam boni ab ipsa sperari queat, censuimus omnino expellendam, & tamen ne à nobis prorsus ejecta, ad gentes, quæ Christum non norunt, divertat, atque à via salutis reliquis Israel prophético ore promissæ longius recedat, eam ab amplioribus quibusdam, aut nobis proximis Civitatibus, ubi facilius legum vinculis, & Judicium severitate in officio contineri possit, duximus non repellendam. Ac proinde nos eorumdem Pauli, & Pii Prædecessorum vestigiis inhærentes, primum quidem eorum Constitutiones, & literas, quarum tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, harum serie approbamus, & innovamus, illisque perpetuæ, inviolabilis, & inconcussæ firmitatis robur adiicimus.

Hic itaque Pontifex divas Pauli IV & Pii V. Constit. innovat, & confirmat.

§. 5. Deinde vero, usu, & re ipsa edocti, quæ eisdem Judæis præter illorum formam, pia, & benigna eorum, qui secuti sunt, Prædecessorum nostrorum indulgentia permessa fuerunt, ea, ut sperabatur minime profuisse, quinimmo contra mentem concedentium, malitia Judæorum in damnum Christianissimorum retorta extitisse, omnia, & quæ-

Privilegia in contrarium concessa revocant.

quæcumque, si quæ forsân à san. mem. Pio Quarto, Sixto Quinto, & aliis Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, sive de eorum, ut asseritur, mandato in favorem eorundem Judæorum, tam in Alma Urbe tantum, quam in quibusvis aliis ditionis temporalis Ecclesiasticæ Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis degentium, etiam super hoc ipso, ut ubilibet commorari eis liceat, in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, vel sub prætextu causæ, & tituli onerosi, etiam vim contractus inducentis, aut alias concessa dicuntur, privilegia, permissiones, Indulta, aut capitula, quorum etiam omnium, & singulorum tenores pro expressis, ac ad verbum insertis habemus, in ea parte, qua prædictis eorundem Pauli, & Pii V. Prædecessorum, nec non præsentibus nostris literis adversantur, aut ultra illas aliquid concedunt, harum serie revocantes, cassantes, abolentes, & annullantes, irritaq; cassa, & nulla decernentes.

Exulareque præcipit a toto Statu Ecclesiastico, præterquam ab Urbe Roma, Ancona, & Avenione.

§. 6. Hac nostra perpetuo valitura Constitutione præcipimus, & mandamus, ut omnes, & quicumque Judæi utriuslibet sexus, qui in quibusvis ditionis nostræ temporalis universæ Civitatibus, etiam Bononiens. & Beneventan. Oppidis, Terris, Castris, & locis, etiam sub eadem ditione consistentium, Baronum, & Domicellorum, quamcumque jurisdictionem, præheminentiam, titulum, insignia, seu exemptionem habentium, ad præsens reperiuntur, debeant omnino, intra tres menses à die publicationis præsentium literarum in Romana Curia faciendæ numerandos, ex eisdem ditionis temporalis, & Status Ecclesiastici finibus discessisse, & aliò commigrasse. Quin potius, tam illos, quam alios, si qui fortasse ad prædictum Statum accedent, jubemus in posterum à tota ditione præfata, non solum nostris, sed etiam perpetuis futuris temporibus sine ulla spe reditus exulare, ita ut quicumq; Judæi, sive peregrini, præsentis, aut futuri, in quavis dictæ ditionis Civitate, Oppido, Terra, vel loco, etiam domicellorum, & Baronum hujusmodi quandocumque post lapsum trium mensium prædictorum inventi fuerint, rebus omnibus spoliarentur, eaque Fisci juribus applicentur, eorum vero unusquisque, qui ætate, & corpore viribus satis firmis ad eam poenam substinendam reperitur, ad triremes, quoad vixerit, sit eo ipso damnatus. Idque in toto Statu prædicto ubique servetur (Urbe Roma, & Avenionens. atque Anconitan. Civitatibus dumtaxat exceptis) ubi eos, qui ad præsens ibidem, vel alibi intra prædictum Statum degunt, si ad dictas potius Civitates, quam alio se recipere maluerint, & prædictis de causis, & ad profsequendas cum Orientalibus mercaturæ negotiationes, & commercia, & quia illos præsertim, qui nostro, & hujus Sedis conspectui proximi sunt, poenæ formidine à maleficiis temperatos, atque interdum aliquos lumen veritatis facilius agnituros speramus, censum tolerandos.

Statutis locorum, Apostolicisque, &

§. 7. Verum his ipsis, quos in tribus tantum prædictis Civitatibus commorari per-

Bull. Rom. Tom. V. Par. I.

mittimus, Universis, & singulis Judæis præcipimus, ut Civitatum prædictarum, in quibus pro tempore habitaverint, Statuta favorem Christianorum concernentia, nec non edicta Ordinariorum, & Magistratum, præcipue vero nostras, ac prædictas Pauli, & Pii V. Prædecessorum, & alias Apostolicas, & canonicas, quæ circa ipsos Judæos aliquid disponunt, Constitutiones inviolabiliter observent.

§. 8. Quo circa tam dilectis filiis nostris in Alma Urbe Vicario, & S. R. E. Cameraario, quam aliis universis, & singulis status, & ditionis Ecclesiasticæ Civitatum, Oppidorum, & locorum Ordinariis, nec non Legatis, Vicelegatis, Præsibus, & Gubernatoribus, nunc, & pro tempore existentibus, per Apostolica scripta mandamus, quatenus eorum unusquisque curet, quantum in se est, præsentis literas nulla alia à nobis expectata jussione, aut mentis declaratione, debita executioni quam primum demandari, ac deinde perpetuo firmiter, & inviolate observari, nec solum quicquam contra illarum tenorem, etiam prætextu hætenus concessorum Indultorum, permissionum, sive consuetudinum tolerare, indulgere, aut permittere, vel licentias aliquas concedere præsumant, sed contra quoscumque inobedientes, & transgressores omni severitate animadvertant, contradictores per opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo.

§. 9. Non obstantibus præmissis, nec non quibusvis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, Statutis, & consuetudinibus, etiam juramento &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, tam per superius nominatos, quam illos quoscumq; nostros Prædecessores Universitatibus eorundem Judæorum, sive eorum aliquibus sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, & ex quibusvis causis, etiam gravissimis, & urgentissimis, atque onerosis vim contractus solemniter initi, ultro citroque obligatorii inducentibus, tam in genere super præmissis, & super habitando in locis ditionis Ecclesiasticæ eis benevissis, & super exercendo quocumque mercaturæ genere, quam in specie iis, qui in tribus prædictis Civitatibus commorantur, seu ahas concessis, approbatis, & innovatis; quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi pro expressis, ac forma ad unguem servata ad verbum insertis habentes, specialiter, & expresse harum serie derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 10. Volumus autem, præsentis literas in valvis Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & in acie Campi Floræ, per aliquem ex Cursoribus nostris, ut moris est publicari, & elapso termino superius descripto, eos quos concernunt perinde afficere,

canonicis sanctionibus, & prædictis Pauli IV. & Pii V. Constitutionibus litigari declarat.

Executores hujus Constitutionis deputat.

Clausulas derogatorias apponit.

Forma publicationis sup-jicit.

Transumptif.
que credi ju-
bet.
Dat. P. An. II.
25. Febr.

ac si eorum cuilibet personaliter intimata fuissent.

§. 1. 1. Illarum quoque transumptis etiam impressis &c. Nulli ergo &c.

Datum Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo nonagesimo secundo Kalen. Martii, Pont. nostri Anno secundo.

LIII.

Contra Hæbreos, tenentes legentesque libros Thalmudi, & alios hætenus damnatos, aut blasphemias, & contumelias in Deum, & Sanctos continentes.

De libris Thalmudi, prima prodiit prohibitio ab Innocent. IV. in Constitut. IV. Impia Tom. III. fol. 309., & alia de his, & similibus libris. prodiit a Jul. III. in Constit. XXXIII. Cum sicut. Tom. IV. Par. I. fol. 309.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CUM Hæbræorum malitia novas in dies excogitet fraudes, quibus perniciose volumina, librosque impios, ac plane detestabiles, tum antiquitus damnatos, tum recens conscriptos in vulgus proferat.

Approbatio
prohibitionis
libri Thalmudi, & aliorum detestabilium scriptorum.

§. 1. Nos, & ipsis exitiale, & Christiano populo periculosum rati hanc eorum nequitiam conniventibus oculis tolerare, ac pro nostro pastorali officio, opportunum huic malo remedium adhibere volentes, adducti exemplo complurium Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, præsertim fel. rec. Gregorii IX. Innocentii IV. Clementis IV. Honorii IV. Joannis XXII. Julii III. Pauli IV., & Gregorii XIII., qui sapius impium, illud Thalmudi nuncupatum, & alia similia reprobata, & detestanda scripta, & volumina damnarunt, & retineri prohibuerunt, seu alias ex Christiani Orbis Provinciis, & Regnis pio zelo exterminarunt, omnes, & singulas eorundem Prædecessorum super hoc editas literas, quarum tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, harum serie approbantes, & innovantes.

Prohibitio Judæis, hos libros, & alia impia scripta retinendi, vel quovis modo utendi.

§. 2. Atque illis hæc addentes, omnibus, & quibuscumque Universitatibus Hæbræorum, eorumque singulis, tam in temporali S. R. E. ditone, quam etiam extracam ubivis locorum, & in quibusvis Christiani orbis partibus constitutis, perpetuo prohibemus, ne quosvis libros, & codices impios Thalmudicos sæpe damnatos, vanissimos, cabalisticos, atque alios nefarios a Prædecessoribus nostris prohibitos, & condemnatos, necnon opera, commentaria, tractatus, volumina, & scripta quæcumque, tam lingua Hebraica, quam quavis alia hætenus conscripta, aut versa, edita, & im-

pressa, ac in posterum conscribenda aut vertenda, edenda, vel imprimenda, continentia seu continentes, tacite vel expresse, hæreses, vel errores contra sacras veteris legis, & testamenti scripturas, necnon contumelias, impietates, blasphemias contra Deum, sanctissimam Trinitatem, & Salvatorem nostrum Dominum Jesum Christum, ejusque Sanctam Christianam fidem, ac beatissimam ipsius Genitricem semper Virginem Mariam, & Beatos Angelos, Patriarchas, Prophetas, Apostolos, aliosque Sanctos Dei, Sacratissimam Crucem, sacramentum novæ legis, Sacras Imagines, & Sanctam Catholicam Ecclesiam, & Sedem Apostolicam, ac contra Christi fideles, præsertim Episcopos, Sacerdotes, & alias ecclesiasticas personas, atque etiam contra nuper ad ejusdem Christi fidem conversos, ac Neophitos, & alias contra Religionem Catholicam, vel in quibus etiam impudicæ, & obscenæ narrationes memorantur, etiam sub prætextu, quod expurgata fuerint, vel donec expurgentur, sive quod de novo typis excusa fuerint, mutatis nominibus, vel etiam sub obtentu, seu tolerantia, aut permissione, ut prætentunt, Secretarii, aut cujusvis personæ Sacri Concilii Tridentini, aut Indicis librorum prohibitorum per recem. Pium Papam IV. Prædecessorem nostrum editi, vel cujusvis indulti Apostolici, aut licentiæ per S. R. E. Cardinales, etiam Legatos, aut Camerarium, seu Cameram Apostolicam, vel Nuncios, etiam cum potestate Legati de latere, aut locorum Ordinarios, seu Inquisitores hæreticæ pravitatis, forsitan quomodolibet concessa, aut quovis alio quæsito colore, legere, habere, vel retinere, emere, vel vendere, aut evulgare, ullo modo audeant, vel præsumant.

§. 3. Omnes vero, & quæcumque facultates, literas, permissiones, indulta, tolerantias legendi, tenendi, etiam ad tempus certum, vel incertum, vel ad effectum prædictos, & sub similibus, vel aliis prætextibus quæcumque, ut præfertur, prohibita scripta, volumina, libros, & alia supradicta quibusvis Judæis, in genere, vel in specie, a Prædecessoribus nostris, & dicta Sede Apostolica, seu ejus Legatis, etiam de latere, vel Nunciis, aut Inquisitoribus hæreticæ pravitatis, aut locorum Ordinariis, vel quibusvis aliis, quavis dignitate, vel auctoritate fungentibus, etiam S. R. E. Cardinalibus, ejusque Camerario, seu Cameræ prædictæ, sub quibusvis verborum formis, & conceptionibus, & quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis clausulis, ac vim contractus inducentibus, irritantibusque, & aliis decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, seu ad quorumcumque Principum, etiam Regali, Ducali, vel alia quacumque præminentia fulgentium instantiam, vel eorum intuitu concessas, auctoritate, & tenore præmissis revocamus, irritamus, & annullamus, ac pro revocatis, irritis, & penitus infectis in perpetuum haberi volumus.

Revocatio
quarumcumque
facultatum,
licentiarum,
& indultorum,
illa tenendi.

Di-